

Muistio Keskustan Satakunnan piiri ry:n puoluerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.9.2016– 31.8.2020

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puoluerahoitusta koskevan tarkastuksen valtionavustusta saaviin puolueisiin sekä niiden naisjärjestöihin ja eräisiin piirijärjestöihin. Tarkastus Keskustan Satakunnan piiri ry:hyn on kohdistunut aikaan 1.9.2016–31.8.2020.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 49 tarkastuskohteelle sekä asianomaiselle puolueelle. Kaikista muistioista koostettava kertomus annetaan vuonna 2021 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja, JHTT Klaus Krokfors, johtava tilintarkastaja Pontus Londen ja ylitarkastaja Hanna Surakka. Tarkastusta on valvonut johtaja, JHT Jaakko Eskola.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 6.4.2020. Piirijärjestö on toimitannut pyydetyn ennakkomateriaalin, ja tarkastus toteutettiin puhelin- ja videoyhteyksin 16.9.2020. Tarkastukseen osallistivat puheenjohtaja Satu Pietilä ja varapuheenjohtaja Kirsi Hassinen.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Puolueiden tuli toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle vuosien 2018–2019 tilinpäätöksensä, toimintakertomuksensa, tilintarkastuskertomuksensa, erittelyt vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta, yhteenvedot ajantasaisista ilmoituksista sekä tilitykset valtionavustuksen käytöstä. Lisäksi puolueiden tuli toimittaa vastaavat valtionavustuspäätöksissä mainittujen naisjärjestöjensä ja piirijärjestöjensä tilinpäätöstiedot vuosilta 2016–2019. Suomen Kristillisdemokraatit (KD) rp:n tuli lisäksi toimittaa Keski-Pohjanmaan piirijärjestöä koskevat vastaavat tiedot vuodelta 2015.

Keskustan Satakunnan piiri ry:n vuosien 2016–2019 tilinpäätöstiedot on toimitettu puolue- ja vaalirahoitusjärjestelmään. Tilintarkastuskertomuksiin sisältyivät puoluelain 9 c §:n edellyttämät lausumat. Vuoden 2016 tilintarkastuskertomuksen lisäksi on annettu ja julkaistu 17.10.2016 päivätty erillinen dokumentti vuosien 2011–2015 puuttuneista lausumista. Vuodelta 2017 on julkaistu myös toiminnantarkastuskertomus. Vuoden 2018 tilintarkastuskertomuksen on allekirjoittanut myös toiminnantarkastaja.

Tiedot on toimitettu puoluelain mukaisesti.

Kirjanpidon menettelyt puoluerahoituksen näkökulmasta

Tilinpäätöksissä on käytetty lyhyitä laskelmia, joten ne eivät ole riittävän informatiivisia puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä ajatellen. Tarkastuksen perusteella ei ilmennyt muuta olennaista raportoitavaa piirijärjestön kirjanpidon menettelyistä puoluerahoituksen näkökulmasta.

Puoluerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Piirijärjestö ei ollut tehnyt puoluerahoitusjärjestelmään ajantasaisia ilmoituksia tarkastusajalta. Kirjanpidon mukaan piirijärjestö oli kuitenkin saanut ilmoitusrajan ylittäviä suorituksia ainakin kahdelta yksityishenkilöltä vuosina 2019–2020. Yksityishenkilöiden suorituksia ei näkynyt myöskään

eduskuntavaalien 2019 vaalikampanjan kulu- ja rahoituserittelyissä. Sen sijaan erittelyjen mukaan ehdokailta kerättiin mm. 1 000 euron ehdokasraha, jolla katettiin yhteisen ilmoitusmainonnan ja markkinointitilaisuuksien kuluja.

Vaalikampanjan kulu- ja rahoituserittelyissä on ilmoitettava myös yksityishenkilöiden rahoitus, ja tarkastusvirasto on suositellut ajantasaisten ilmoitusten tekemistä yksityishenkilöiden suorituksista silloinkin, kun ne ovat ns. ehdokasmaksuja.

Valtionavustuksen siirtämistä ja käyttöä koskevat menettelyt

Vuoden 2019 valtionavustustilityksensä mukaan piirijärjestö on saanut valtionavustusta 43 144 euroa. Määrä vastaa puolueen valtionavustustilityksessä ilmoitettua. Puoluelain 9 §:ssä tarkoitetun valtionavustuksen siirtämistä ja käyttöä koskeva sopimus on allekirjoitettu 21.10.2013 ja tehty toistaiseksi. Suositellaan, että sopimus tehdään vuosittain, jotta sen sisältämä tieto olisi ajantasaista.

Valtioneuvoston vuoden 2018 avustuspäätöksen liitemuistion mukaan Valtiontalouden tarkastusviraston huomioiden pohjalta selvitetään tarvetta puoluelain 9 §:n muuttamiseksi. Lain mukaan puolueen avustuksesta osa voidaan osoittaa muun yhdistyksen toiminnan tukemiseen, mutta avustusehdoissa mainitaan myös muu yhteisö tai säätiö. Valtioneuvosto on 21.1.2019 pyytänyt oikeusministeriötä käynnistämään asiaa koskevan lainsäädäntöhankkeen.

Klaus Krokfors
johtava tilintarkastaja